

ПРЕЗ 2022 ГОДИНА ЗАДАЧАТА НИ Е ДА УПРАВЛЯВАМЕ РАСТЕЖА НА „АРСЕНАЛ“

Това казват в специално интервю за в. „Трибуна Арсенал“ г-н Христо Ибушев, изпълнителен директор на „Арсенал“ АД и изпълнителен директор на „Арсенал-2000“ АД, и г-н Билян Тошков, изпълнителен директор на „Арсенал-2000“ АД и производствен директор на „Арсенал“ АД.

- Г-н Ибушев, г-н Тошков, каква е Вашата оценка за 2021 година? Каква година изпратиха „Арсенал“ АД и „Арсенал-2000“ АД?

- Изпратихме годината такава, каквато я изпратиха целият свят и цяла България. Ние влязохме много добре в 2021-ва. Но знаехме, че ще бъде трудна от самото и начало, защото виждахме накъде отиват нещата и по запитвания, договори, стагнация. Истината е, че през тези две години, които минаха, много голяма част от бюджетите бяха пренасочени от отбрана към здравеопазване, което е естествено. За нас това не беше изненада и ние успяхме да се справим по този наклон изключително контролирано. Това, че е контролирано, е ключово, защото от началото ние знаехме какво ще се случи, как ще случи и, като погледнем нашите конкуренти и другите фирми в индустрията не само в България, но и в чужбина, можем да кажем, че

„Арсенал“ е отличник по справяне с криза

Независимо от това, кризата си е криза, и тъй като в момента няма доставки от Китай и основно от Азия, много европейски фирми, включително и български, получиха много по-големи доставки и в гражданската индустрия това изглежда като възход на икономиката. Но то е породено само и единствено заради затруднения в логистиката, т.е. това не е естествен възход. Смятаме, че този период ще завърши някъде към лятото, а може би в Европа нещата ще вървят по инерция до края на годината. Това са всички други фирми, които не са в отбранителната индустрия.

При нас също виждаме едно съживяване, каквото беше по-миналата година. Виждаме съживяване, възход, защото колкото и един човек да спре да си купува нещо, в един момент той има нужда от

него. Има нужда от сигурност, защото светът, поради различни политически и редица рестрикции, стана много по-несигурен, т.е. ние знаехме, че най-тежко ще ни бъде в края на 2021 година. Нашата задача, на мен и на г-н Тошков, тази година ще бъде не да управляваме низходящ процес, а как да управляваме растежа. Ние сме подготвени за това, вече се виждат и знаци – договори, парични потоци. Докато на миналата година гледахме с реализъм и хладнокръвие, за да се справим със спада на поръчки,

на тази година гледаме с изключителен оптимизъм

и с голяма доза предизвикателство, защото ще дойдат години, когато ще се искат поръчките да са за вчера, както е било.

- Кои са основните предизвикателства, пред които е изправено предприятието?

- Предизвикателства определено има и основните от тях са инфлационните процеси и липсата на логистика, което води до високи цени

на абсолютно всичко. Това за нас е огромно предизвикателство, и то до голяма степен психологическо, защото, увеличавайки цените на нашите клиенти, понякога по два пъти, много е трудно за който и да е било клиент да го възприеме. Но това е нормално, сами виждате – електричество, метали, всичко се увеличава.

Продължава на стр. 3

„АРСЕНАЛ“ ВЪВЕЖДА ВРЕМЕНИ МЕРКИ

От 17 януари 2022 г. в „Арсенал“ АД се въвеждат временни мерки. На основание чл. 173-а от Кодекса на труда всички работници и служители в дружеството излизат в платен годишен отпуск от 17 януари до 11 февруари 2022 г. При изявено желание от работника или служителя се разрешава ползването на неплатен отпуск с признаване на трудов и осигурителен стаж. На ползвалите неплатен отпуск с признаване на трудов и осигурителен стаж ще бъдат предоставени ваучери за храна и здравноосигурителни вноски за сметка на работодателя. При неотложна производствена необходимост на цехове, звена и участъци ще бъдат изготвени и утвърдени

списъци за работа.

Предприетите действия са съгласувани между ръководството на „Арсенал“ и двете синдикални организации в предприятието – КНСБ и КТ „Подкрепа“.

Въвеждането на тези мерки коментира за в. „Трибуна Арсенал“ генералният директор на „Арсенал“ АД г-н Николай Ибушев. По думите му, основните фактори за това са: невероятното посъпване на енергоснабдителите и суровините; силното посъпване на металите на международните пазари, изключително високият пик на силнозаразния вариант „Омикрон“, наличието на заболяли от коронавируса в дружеството.

ФК „АРСЕНАЛ-2000“ ПРИЕМА ДЕЦА И ЮНОШИ

Футболен клуб „Арсенал-2000“ - гр. Казанлък приема деца и юноши, които обичат футбола и имат желание да тренират под вещото ръководство на двама доказани специалисти.

Клубът предлага прекрасни условия за тренировки, обновена спортна база, осигурена екипировка, чудесно поддържан фирмен стадион „Арсенал“.

Очакваме Ви!

За информация и записвания:
0882474101, Станислав Пехливанов

Ресторант „Орешака“ търси:

- ГОТВАЧ/ГОТВАЧКА
- СЕРВИТЬОР/СЕРВИТЬОРКА

За контакти: 0700 70 717

Пандемично работно време:
от 12.00 до 23.00 часа

Казанлъчанинът Васил Бойдев:

КАВАЛЕРИСТЪТ, КОЙТО СЪЗДАДЕ БЪЛГАРСКИТЕ ВВС

Казанлъчанинът Васил Бойдев е български генерал, който безспорно има значим принос за развитието на българските въоръжени сили, в частност – за възкресението на българската авиация. През целия си живот той остава верен на принципите си и на България.

Дълг, наследен от семейството

Роден е на 1 януари 1893 година в Казанлък, в семейство на военни. Това предопределя съдбата му. Син е на полковник Теньо Бойдев, по-големият му брат Антон също служи в армията и стига до чин подполковник. Синът му Стефан също тръгва по стъпките на баща си, той дослужава само до подпоручик, заради политическите промени в страната през септември 1944 година.

Бъдещият генерал завършва Военното на Негово величество училище през август 1912 година. Веднага след това постъпва във Висшата кавалерийска школа. Участва в Балканските войни и Първата световна война, след което от 1922 до 1925 година завършва Военната академия. Постепенно израства в йерархията, бил е полкови командир, началник на 9-и пограничен участък, щабен офицер и в Кавалерийската инспекция. В началото на 30-е години за кратко е началник на Въздухоплавателното училище, което по това време е в родния му Казанлък.

Това е първият досег с авиаторите. По това време една от тежките клаузи на Ньойския договор поставя огромни ограничения пред развитието

Ген. Васил Бойдев

на авиацията, особено военната, която е напълно забранена. След няколко нови назначения, от 4 ноември 1935 г. до 5 октомври 1936 г., е началник на Военното училище, в което е бил и преподавател през 20-е години.

Създател на Въздушните войски

На 6 октомври същата година генерал Васил Бойдев става първият началник на Въздушните войски на Царство България. Знамената на новосъздадените подразделения са връчени на следващата година. Ньойските ограничения постепенно са премахнати. За нуждите на родното ВВС са закупени първите военни самолети, полските PZL.43 „Сзајка“. Бойдев оглавява военновъздушните сили, защото сред родните авиатори няма

офицери с достатъчно висок чин, за да заемат толкова висока длъжност. Казанлъчанинът се справя отлично с поставените му задачи. Лично приема доставката на нови самолети, изпратени са пилоти и технически персонал, които трябва да се обучат в Полша.

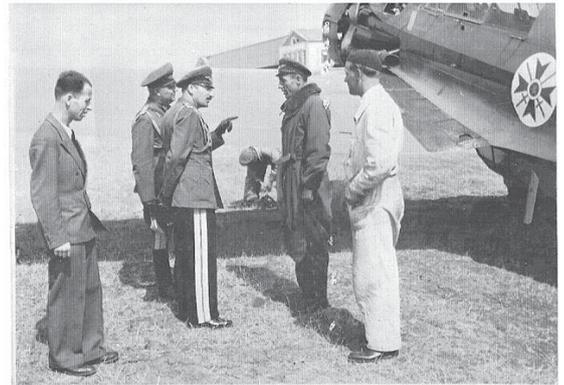
С избухването на Втората световна война, през септември 1939-а, част от българите попадат в трудна ситуация, някои преживяват бомбардировките на Луфтвафе, други попадат в съветски плен. На генерал Бойдев се налага да влезе в ролята на дипломат и по лично настояване на цар Борис III е изпратен на мисия в Москва. Там той договаря освобождаването на българските летици, пленени от Червената армия и завръщането им в родината. Съветите оказват натиск и предлагат подписването на пакт за ненападение и взаимопомощ. Българската делегация отхвърля, че е съгласна да сключи договор за ненападение, но категорично отхвърля втората част, тъй като в нея се предвижда и възможността за въвеждане на руски войски у нас. Затова руснаците отхвърлят и офертата да доставят самолети на България. Така за Въздушните войски остава единствено предложението партньорство от Германия, с чиято помощ започва модернизацията на българската военна авиация.

Царят високо оценява дипломатическите умения на генерал Бойдев, който е

включен и в преговорите в Брашов с щаба на фелдмаршал Лист. Там се договаря преминаването на немски войски през България по време на тяхната Балканска кампания през пролетта на

министър Руси Русев.

Тази негова принципна позиция по-късно е оценена и при решението на Народния съд, който се отнася по-мекко със заслужилия генерал. След като изтърпява присъ-

Приемането на първите военни самолети - 1937 г. на летище "Божурище"

1941-ва. Договорен е неговият съюзнически статут на страната ни.

Човек на принципите, въпреки политическите превратности

През лятото на 1941 година генерал Бойдев е назначен за командващ на Пета армия, която навлиза във Вардарска Македония, която се присъединява към границите на Царство България. На 11 май 1944 г. Васил Бойдев подава оставка и излиза в запас, несъгласен с прогерманския курс на Регентския съвет, оглавяван от проф. Богдан Филев и от военния

дата си, той е въдворен със семейството си в Троян, където умира на 23 април 1983-а на 90-годишна възраст.

Васил Бойдев оставя своя принос и в развитието на военното изкуство. През годините пише няколко труда: „История на Първата световна война“, „Конница и авиация“, „Снабдителните служби и превози във военно време“, „История на Девети пехотен полк“. Преди да почине, пише спомените си, озаглавени „От юнкер до генерал“. Мемоарите му са издадени през 90-е години на миналия век.

Димитър Бахчеванов

КУЛЕНСКАТА МАХАЛА Е КВАСЪТ НА КАЗАНЛЪК

Така твърди авторът Г. Дочев в материал, публикуван във вестник „Искра“, брой 413 от 15 ноември 1941 година. 81 години по-късно за място-

Минчо Минчев

то на Куленската махала в историята на Казанлък напомня младият и любознателен казанлъчанин Минчо Минчев. Той е открил интересно четиво за Куленската махала, която образно е наречена „закваската“ на Казанлък.

Старата част на Куленската махала има форма на подкова, чиято издута част е на север към хълма Тюлбето, а отворът ѝ към юг. Така тя е запазена от лошия северен вятър и е изложена на благодатното южно слънце. Близо е до реката и

до полето. Изобщо тая част на града ни е избрана за селище в ония блажени времена, когато никакви други съображения не са изиграли роля, освен Божията благодат: хубавото изложение, здравата почва, слънцето, водата и въздухът. Това вече подсказва, че Куленската махала е най-старата част, квасът на града ни. Но ние имаме и други важни доказателства за това.

Тук до черквата, бе най-важната старина от миналото на града ни, каменната кула бойница, по която ние се катерихме преди 40-50 години като деца и от която носи името си цялата махала. В тази част на града ни бил построен първият християнски храм в около 1812 г. Това е било черквица в земята, на чието място по-сетне през 1866 г. е била построена сегашната черква „Св. Пророк Илия“. За тази подземна черквица в града ни няма такива данни. Тъй че християнско, а заедно с

него и българско съзнание в града ни е възникнало най-напред у куленци!

В „Кулата“ ще срещнете само чисти български кръщелни евангелски имена – Петко, Ганьо, Христо, Геньо, Доньо, Пена, Рада. В тая част на града ни се е развивал в миналото и днес по особен дружествен живот. Свидетелство за това са старите „Куленско братско дружество“ и читалище „Развитие“, дружество за подигане и разхубавяване на кулата „Емануил Манолов“. Тук в миналото е имало най-много младежки „театри“ по подражание на „Искра“. В „Кулата“ са се родили и братя Бозвелиеви – търговци в Цариград и дейци на черковната борба на народа ни, епископ Елифанй Шанов, униат и пазител на българщината в Солунско, братя Хаджиенови, големи дарители за просветата в града ни. От кулата са и първите и оставили най-трайни следи кметове на града ни Никола Сметев, Константин Бозвелиев. От тук са и видните бра-

тя Кюлджиеви, братя Енчеви. И първото българско училище в града ни е създадено от куленци. Това е килийното

стото си. В „Кулата“ е живял и творил българският композитор, автор на първата българска опера, Емануил Манолов.

Източник: Г. Дочев, вестник „Искра“, 1941 г.

„Поп Еньо̀во“ училище, отворено през 1835 г. Кулата даде в по-ново време художниците Иван Енчев - Видю, Ненко Балкански, Стамат Стаматов, Иван Вълчанов и други. Инженер Феликс Вожели, който залесява в района, е живял 2 години тук, както и швейцарецът Жак Фардел със семей-

На снимката: Средновековна кула – каменна военно съоръжение от XIV-и век. Съществува до 1916 г. в квартал „Куленски“ - град Казанлък (Иван Енчев - Видю, „Дневник, фрагменти, 1899-1905“).

Продължава от стр. 1

...ДА УПРАВЛЯВАМЕ РАСТЕЖА НА „АРСЕНАЛ“

Хартията, например, която ползваме за опаковки, през 2021 г. се вдигаше 5-6 пъти с различни проценти. Няма компонент в ценообразуването, който да не се е повишил поне от 50 до 100%. Държим да отбележим, че в „Арсенал“ имаме правилните професионалисти, заедно с които тези процеси са управляеми и сме напълно уверени и подготвени за това, което идва. Изглежда, че 2022 година ще е по-лесна за управление спрямо миналата. Слава Богу, че не сме афектирани по никакъв начин от недостига на чипове, защото не сме в тази индустрия, но сме повлияни от енергетика и суровини, а „благодарение“ на инфлацията, която е в световен мащаб – и откъм човешки ресурс, откъм заплати...

- Въпреки ситуацията в света, но предвид оптимистичните Ви очаквания за 2022 година, какво се предвижда, както в инвестиционните намерения, така и в социалната политика на „Арсенал“?

- Всичко, което е започнало като строителство и инвестиции с цел подобряване на производството, продължава и през 2022 година. И не само в производството, а и в социалната сфера, отоплението в цеховете, газификацията. Буквално преди Коледа завършихме газифицирането на два цеха в Завод 2. Да, „Арсенал“ е голямо предприятие, но за последните няколко години социално-битовите и трудовите условия се подобриха в пъти и се надяваме ситуацията

да даде възможност да завършим това подобрене навсякъде. Но с всяка изминала година остават все по-малко и по-малко места, където се налага това да се прави.

постоянен процес. Друг приоритет е да се движим в крак с инфлацията по отношение увеличаване на възнаграждението.

Продължаваме да вземаме мерки относно развитието на

В момента обстановката в световен мащаб наистина е много колеблива. Правителствата вземат нови мерки, въвеждат се буквално от ден за ден, поради което трудно могат да се правят дългосрочни планове. В момента нашата главна цел е да запазим това, което имаме, и да се подготвим за скор, когато дойдат добрите времена. В момента никой не си прави илюзии за дългосрочни планирания и инвестиции, защото обстановката е изключително несигурна.

Запазването на работната ръка за нас е приоритет номер 1,

запазване на мощностите, подобряване на социално-битовите условия, което е

коронавируса и да се грижим за състоянието на работещите в „Арсенал“. Продължаваме с маските, с дезинфектантите. Призоваваме още веднъж всички да се ваксинират и да спазват съвместно противоепидемичните мерки. Важното в случая е хората сами да се развиват в научно-техническо отношение и по отношение на здравето си, независимо дали е ковид или друго.

- „Арсенал“ е име, което означава уважение и признателност в световен мащаб. В условията на криза как се запазва една такава позиция?

- На световно ниво „Арсенал“ наистина е световна марка, изключително наложен бранд, разпознаваем и желан про-

дукт. Не сме спирани и продължаваме активно да работим за налагане на нашите продукти на международните пазари. В момента търговските ни екипи са ангажирани с пълна пара. Когато в завода има най-малко работа, търговският екип има най-много, буквално 24/7, въпреки значителните затруднения, които произтичат от ковид-пандемията.

За съжаление, за 30 години нашата държава не е купила нищо от „Арсенал“. Ние работим 100% за износ. Представени сме в над 100 държави. Работим за нови договори.

Продължаваме работата по нови изделия,

с което, разширявайки гамата на „Арсенал“, ние разширяваме и работата на „Арсенал“, и пазарното ни присъствие. Предиизказаните ни са да намалим себестойностите, което се случва със съвестна работа от всеки един от служителите и работниците. Усилията ни тази година ще са насочени, както към запазване, така и към повишаване квалификацията на специалистите, продължаване на обучението в технически университети. И в тази връзка призоваваме работещите във фирмата да проявят интерес към програмите, които „Арсенал“ предлага за професионално развитие и усъвършенстване, особено в област Химия. Имаме стипендиантски програми към различни висши технически учебни заведения – Технически университет – София, филиал Пловдив, Технически универси-

тет – Габрово, Технически колеж – Казанлък. За първа година имаме стипендианти в Химикотехнологичния и металургичния университет в София в магистърска програма по специалността „Технология на високоенергийните материали“. Идеята е да развием програмата, като имаме наши стипендианти още за степен „бакалавър“, които да продължат магистратурата в сферата на високоенергийните материали. Това е едно направление, което трябва усилено да развиваме, тъй като перспективите са много сериозни и предизвикателни.

- С новата година очаквате ли по-ефективно взаимодействие между държавата и фирмите от отбранителната индустрия?

- Предвид новата политическата обстановка, ръководствата на „Арсенал“ и „Арсенал-2000“ се надяват новото правителство и новите управляващи наистина да вземат адекватни мерки относно цената на енергоносители, относно отношението на банките към отбранителната индустрия и чрез СБОИ ще има по-активен диалог с управляващите за подобряване на нашите конкурентни способности. Отбранителната индустрия не търси пари от държавата, ние търсим ефективност и синергия. Търсим възможности ние да помогнем на нашата държава, както във вътрешната сигурност, така и във външно-политически аспект.

Интервю на
Юлия Младенова

НОВА ИНИЦИАТИВА ТЪРСИ УСПЕЛИТЕ КАЗАНЛЪЧАНИ

Община Казанлък даде начало на нова инициатива под мотото „Аз успях. Можеш и ти“. Проектът ще се реализира през 2022 година. В края на миналата година кметът Галина Стоянова представи идеята чрез двама души, всеки по своему успял през 2021 г. Това са Живка Ролева, победителка в риалити шоуто „Фермата“, която е свързана с Казанлък и Крън, и Петко Рачев – шофьор на електробус, който проявява толерантност на пътя, въпреки натовадения и доста често изнервен трафик.

По думите на кмета, това са хора, които вдъхват със своето поведение, хора със силен дух, въз-

питание и трудолюбие. Такива хора, малко познати на своите съграждани, но вършещи добрите си дела тихо и последователно, са пример в днешното общество. Идеята е ликовите на съвременните герои да бъдат поставяни на билбордове в Казанлък – от една страна, за да ги познават хората, а от друга – да бъдат вдъхновение за всеки от нас.

МУЗЕЙ НА ИВАН МИЛЕВ В КАЗАНЛЪК

Община Казанлък има идея да превърне общинска сграда в центъра на града в музей на художника Иван Милев, по подобие на представянето на Ван Гог в Института по изкуствата в Чикаго. Идеята е обсъдена с Художествената галерия в Казанлък и нейния директор д-р Пламен Петров. „Да се надяваме, че ще намерим сили да финансираме тази инициатива“, пожела Галина Стоянова. През 2022-ра се навършват 125 години от рождението на художника. В тази връзка Галерията организира поредица от инициативи, посветени на художника, както и из-

ложба на негови творби в Рим. Иван Милев е един от основните представители на българския сецесион, чийто самобитен стил създава великолепни платна.

ПАМЕТ ЗА СВОБОДАТА

АЛТЕРНАТИВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ

Общинските съветници от коалиция „Алтернативата на гражданите“ Янко Запрянов, директор „Технологично и иновационно оборудване“, и Владимир Чучумишев, ръководител-направление „Образование и

„Алтернативата на гражданите“ те поднесоха кошница с цветя в цветовете на българското национално знаме пред паметника, издигнат в двора на Девичкия манастир „Въведение Богородично“. Манастирът е едно от ем-

блематичните места в града, свързано с Руско-турската Освободителна война.

Освобождението на Казанлък на 8 януари 1878 г. и превземането на турския укрепен лагер край Шипка-Шейново на 9 януари представляват фактически завършек на прочутата Шипченска епопея, започнала на 9 (21) август на историческите

квалификация“ в „Арсенал“ АД, отдадоха почит пред паметта на загиналите руски воители и български опълченци отдадоха почит по време на честванията за 144 години от Освобождението на Казанлък пред паметта на загиналите руски воители и български опълченци и избитите деца и възрастни. От името на групата

върхове Св. Никола и Шипка. На 9 (21) януари 1878 г. в Казанлък се провеждат първите преговори за примирение между представителите на Русия и Османската империя. Историческото събитие се е състояло в Папазовата къща, намираща се и днес в центъра на града.

В. „Трибуна Арсенал“

ДА ИМА ПОДКРЕПА И ЗА ФИРМИ, ПАРТНЬОРИ ПО ДУАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ

Смята образователният експерт Петя Евтимова

Да се предвиди мярка за подкрепа от държавата за фирмите, които са партньори по дуалното обучение, така, както има мярка 60:40 за бизнеса по време на пандемия. Това предложение изказа експертът по дуално обучение Петя Евтимова, председател на Управителния съвет на Фондация за модерно образование. Тя се включи в онлайн връзка по време на Конференцията за бъдещето на Европа, състояла се в края на месец декември 2021 г. в Стара Загора. Според нея, фирмите, приели да обучават учени-

ци в дуалната форма, заслужават подпомагане, тъй като от една страна правят разходи на ресурси за това обучение, а от друга страна – благодарение на

тях се осъществява професионалното образование у нас. По време на дискусиата „Български гласове за Европа: за по-добро образование“, организирана от БТА, Петя Евтимова представи и сравнителен анализ на образованието в България и в ЕС. Данните са за 2010 и 2020 г. и са въз основа на няколко основни показателя.

При показателя „Участие в образование в ранна детска възраст (3 г. до начално образование) през 2010 г. в България имаме 83.8%,

а в ЕС – 91.8%. През 2020 година у нас нивото пада на 79.9%, а в ЕС се вдига на 92.8%.

По показателя „15-годишни със слаби умения по четене, математика и природни науки“ в България се оказва, че със слаби умения по четене през 2010 г. са 41.0%, а 10 години по-късно те нарастват на 47.1%. В ЕС също има увеличение за този период, но процентите там са двойно по-ниски – 19.7 през 2010 и 22.5 през 2020 г.

Слаби умения по математика през 2010 г. имат 47,1% от 15-годишните българчета, а през 2020 г. те стават 44.4%. Тийнейджърите на същата възраст в другите европейски страни със слаби умения по математика през 2010 г. са 22.7%, през 2020 г. – 22.9%.

По природни науки 38.8% от 15-годишните български ученици са със слаби умения през 2010 г., през 2020-

а нарастват на 46.5%. За връстниците им в ЕС е установено, че по този негативен показател те са два пъти по-малко – 17.8% през 2010 г. и 22.3% през 2020 г.

Сравнителният анализ при младежите, напускащи преждевременно системата на образованието във възрастта 18-24 години, също показва изоставане на България спрямо Европа. През 2010 г. у нас те са били 12.6 на сто, през 2020 са 12.8 на сто. В Европа съответно ци-

34 години у нас са 27.5% през 2010-а и 33.0% през 2020-а. В ЕС процентите за 2010 г. съответно са 32.2, а през 2020 г. – 40.5.

Според представения обзор, публичните разходи за образование като процент от БВП у нас са 3.6 на сто за 2010-а и 3.9 на сто за 2020 г. В ЕС тези разходи са съответно 5.0% за 2010 и 4.7 за 2020 г.

По думите на Петя Евтимова, в националния План за възстановяване и устойчивост са посочени две реформи: комплексна образователна рефор-

ОБЗОР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО 2021 /ЕК/ БЪЛГАРИЯ

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ	БЪЛГАРИЯ 2010	БЪЛГАРИЯ 2020	ЕС 2010	ЕС 2020
Участие в образование в ранна детска възраст (3 г. до начално образование)	83.8%	79.9%	91.8%	92.8%
15-годишни със слаби умения по:				
четене	41.0%	47.1%	19.7%	22.5%
математика	47.1%	44.4%	22.7%	22.9%
природни науки	38.8%	46.5%	17.8%	22.3%
Училищно образование	12.6%	12.8%	13.8%	9.9%
Училищно образование (18-24 г.)	27.5%	33.0%	32.2%	40.5%
Публични разходи за образование като процент от БВП	3.6%	3.9%	5.0%	4.7%

мите са 13.8% за 2010 г., но за 2020 процентът спада на 9.9.

Завършилите висше образование във възрастта 25-

ма в предучилищното, училищното образование и ученето през целия живот; реформа във висшето образование.

В. „Трибуна Арсенал“

ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

НОВИЯТ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZANLAK.BG

6,5 МИЛИОНА ДУШИ СМЕ

6,5 млн. души е населението на България според предварителната оценка, направена от Националния статистически институт, сочи информация на официалния сайт на института. Окончателни данни от 18-ото поред преброяване у нас, проведено през септември 2021 г., ще има в края на 2022 г.

Оценката към този момент се основава на данните за броя на електронно преброилите се лица, на оперативна информация за списъците на преброените обекти и на оценка за очаквания брой обекти в участъците, които са останали без преброител. За това съобщиха председателят на Националния статистически институт Сергей Цветарски и директорът на дирекция „Демографска и социална статистика“ Магдалена Костова.

Оценката потвърждава задълбочаването на негативните демографски тенденции през последните тридесет години – намаляване и застаряване на населението, както и обезлюдяване на отделни територии вследствие на ниската раждаемост

и миграционните процеси. Спрямо предишното преброяване през 2011 година населението е намаляло с 11 процента или 844 000 души. С изключение на София, където населението се увеличава, във всички останали области в страната броят на хората намалява. Най-значително е намаляването в областите Видин, Добрич и Монтана, които са загубили около една четвърт от населението си, най-малко е в Пловдив, Варна и София област.

74 на сто от хората у нас живеят в градовете. Общият брой на жилищата е близо 4,2 млн. Сградите се увеличават в градовете и намаляват в селата.

10 години по-рано, при 17-ото преброяване на населението и жилищния фонд на България, резултатите сочат, че към 1 февруари 2011 година населението в нашата страна е било 7 364 570 души. Жените са били 3 777 999, или 51.3%, а мъжете – 3 586 571, което е 48.7%. Населението на област Стара Загора е наброявало 333 265 души. Жителите на община Казанлък са били 72 581 души, а на град Казанлък – 47 325 души.

Любопитен факт е, че според първите преброявания следосвобожденска София е наброявала 11 694 жители, а Казанлък – 9469, само с 2225 души по-малко.

В. „Трибуна Арсенал“

СЛЪНЧЕВО И ЛУННО ЗАТЪМНЕНИЕ ЩЕ НАБЛЮДАВАМЕ ОТ БЪЛГАРИЯ

Слънчевите и лунните затъмнения се смятат за значими астрономически събития. Слънчево затъмнение се наблюдава, когато Луната е между Слънцето и Земята и трите небесни тела се намират

на една линия. Лунно затъмнение настъпва, когато Луната навлезе в сянката на Земята, тоест Слънцето, Земята и Луната лежат на една права линия в този ред. През 2022 година ще има две слънчеви и две лунни затъмнения.

Две от тях ще можем да наблюдаваме от България – едно слънчево и едно лунно. У нас ще могат да се проследят началните частични фази на пълното лунно затъмнение на 16 май и частичното слънчево затъмнение на 25 октомври.

Първото слънчево затъмнение за 2022-ра ще бъде на 30 април, съ-

бота, във времето от 12:15 до 16:07 часа. Второто слънчево затъмнение е на 25 октомври, вторник. От България явлението ще може да се види в ранния следобед на деня. Частичните фази на затъмнението ще започнат в 11:58:21 ч. българско време. Максималната фаза ще настъпи в 14:00:10 ч., а края на явлението – в 16:02:16 ч.

Пълно лунно затъмнение ще се наблюдава рано сутринта на 16 май, понеделник, преди залеза на Луната. То ще продължи 1 час и 25 минути с видимост в Северна и Южна Америка, Европа и Африка. От България ще наблюдаваме само неговото начало. Второто лунно затъмнение за 2022 година също ще бъде пълно и ще бъде на 8 ноември.

Според астролозите, лунните затъмнения носят емоционална нестабилност. Тяхното влияние се усеща веднага след събитията. Слънчевите затъмнения понижават енергетиката на държавата или на отделния човек. Ефектът от тях обикновено се проявява около три-четири месеца след самото затъмнение и води до промяна, която може да се задържи месеци, дори години наред.

Юлия Николова

Атанас Атанасов от направление „Качество“:

НЕ ПРОПУСКАМ ИМЕНИЯ СИ ДЕН

Антоновден и Атанасовден са сред обичаните и почитани християнски празници, част и от българския народен календар. Честват се в два последователни дни – съответно на 17-и и 18-и януари. В българските народни традиции тези празници се почитат като дни на двамата братя – Антон и Атанас, които са ковачи. Според поверието, те са изобретили ковашките клещи и именно затова се считат за покровители на ковачи, ножари, железари, налбанти, точилари. Според други вярвания, двамата светци „затоплят земята“ – обръщат я към лятото. Името Антоний в превод означава „безценен“, а Атанасий – „безсмъртен“. В народните вярвания с Атанасовден се отбелязва средата на зимата, като след него се очаква затопляне на времето.

Вдните на Свети Антоний и Свети Атанасий празник имат 196 арсеналци. Поздравления приемат и наздравци вдигат 19 души с името Антон, 6-ма, наречени Андон, 11 дами с името Антония. Най-много – 59, са носещите името Донка, Дончо са 33. На 18 януари празнуват 40 арсеналци, наречени Атанас, и 9 дами с името Атанаска. Всички, които носят имената на двамата светци, да бъдат здрави и винаги усмихнати! Един от имениците, наречен на Свети Атанасий и, предполага се, продължаващ родовото име, е Атанас Георгиев Атанасов, ръководител-отдел в промишлеността към направление „Качество“ – отдел 0/730 към 0/700. Той признава, че рождения си ден може да не празнува, но имения – никога не пропуска.

Както е тръгнало на Атанас Георгиев Атанасов, все на лични дати празнува. Роден е на 1 юни – Международен ден на детето, 1975 година. Навръх Богоявление – 6 януари, навършва 13 години, откакто е в „Арсенал“, а тазгодишният 18 януари е поредният, когато ще почерпи за името си.

Родът на Атанас Атанасов е от село Габарево, община Павел Бана, и от района на Странджа планина. Първият арсеналски кадър е майка му, която е работила в Завод 1, а по-късно – в Главна дирекция. Той завършва средното си образование в гимназия „Българска роза“, а висшето – във Висшия институт по хранителна и вку-

сова промишленост в Пловдив. Професионалният му път е минал през различни фирми, живял е в Пловдив, в София, докато намери своето място в „Арсенал“. Когато, като съвсем млад специалист, бил в някогашния гигант на българската парфюмерийна и козметична промишленост – пловдивският „Ален мак“, е работил с над 100 жени, на 2 смени. Истинско „женско царство“. „Няма шега“, усмихва се арсеналецът, спомняйки си за онова време. Но пък опитът в големия дамски колектив и досега му помага в комуникацията, защото и днес неговият отдел отново е силно феминизиран – от 17 души само двама са мъже.

В „Арсенал“ започва като технолог,

после е началник-цех, а на сегашната позиция ръководител-отдел в направление „Качество“ към Завод 3 е от 2016 година. Буквално за 2 дни трябвало да вземе решение дали да приеме предложението. И до днес, вече пета година, е убеден, че е направил правилния избор. „С колегите се разбираме, заедно сме и в добро, и в лошо“, казва именикът. В работата има много специфични неща, които трябва да се знаят, затова е необходимо непрекъснато надграждане. Изключително важно за неговото професионално развитие е, че успешно завършва първия випуск на квалификационния курс за специалисти от „Арсенал“ в Химико-технологичния и металургичен университет в София. Записват се общо 20 души от заводите 3 и 4, но, докато повечето завършват курса с цел повишаване на квалификацията, Атанас и още двама колеги отиват по-далеч – разработват дипломни работи и защитават магистратура. Темата на неговата дипломна работа е „Технологична линия за непрекъснато получаване на течни нитроестери“. Малко след като приключва с това обучение, получава и предложението за ръководител-отдел. В началото било трудно, но през петата година на тази позиция той се чувства уверен и на мястото си. Споделя, че добрата съвместна работа на отдела с производството е от огромно значение. И отново с тънко чувство за хумор определя същността на направление „Качество“, в чиято структура е неговият екип:

„Ненаправно ни наричат отдел „Кусури“.

Може понякога да изглеждаме педантични и безкомпромисни, но без нас не може, контролът е гаранция за перфектно свършена работа и качество на високо ниво. Мястото на направление „Качество“ е ключово за всеки етап от всеки производствен цикъл“. Работещите в направление следват строги правила, спазват се методики, разработена е Система за управление на качеството, която непрекъснато се усъвършенства. Работата е динамична и напрегната. Затова извън заводския портал Атанас Атанасов си почива, отдавайки се на своето хоби. А то отново е работа, но нали е хоби, значи е почивка. От излязъл от употреба дървен материал Атанас майстори различни неща. Съвсем наскоро си направил беседка в двора на къщата в Крън, точно от такива изоставени дървени трупи. Има си и работилничка, оборудвана, по думите му, напълно любителски, но с всичко необходимо. Освен този вид почивка, Атанас релаксира и с пътувания до забележителни места в България. Със съпругата си, която е учителка, нямат предпочитания дали да е море или планина, важното

е да има красива природа. Тръгват, буквално „накъдето им видят очите“. И в добава – като ученик Атанас бил

запален фотограф, дори е посещавал специализиран курс по фотография. Магията на това изкуство и до днес го държи, но си признава, че не обича да „щрака“ по много кадри.

За предстоящия Атанасовден арсеналецът от направление „Качество“ няма да изневери на традицията. Задължително ще го отбележи, но, както винаги, не прави специална организация. Идеята му хрумна на деня и така всяка година става различно и интересно. Да пожелае на Атанас и на всички именици незабравим празник и да се излъбят народните вярвания за този ден – от белия си кон Свети Атанасий да пови-ка лятото.

Юлия Младенова

ОТЛИЧНИЦИТЕ БОГДАН И БОРИСЛАВ

Богдан и Борислав. Отличници – всеки по своему. И двамата са свързани с големия християнски празник – Богоявление. Богдан празнува имен ден, защото името му означава „дар от Бога“, а Борислав е младият мъж, спасил

тази година кръста на Йордановден в Казанлъшката Стара река. Той издигна в протегнатата си ръка спасения кръст, високо над главите, към Бога – така, както се издига нагоре вярата на хората. Няма как да няма Божия намеса в тазгодишния празник Богоявление за двамата мъже.

Богдан Саквиванов е дядо на 20-годишния Борислав Димитров, който скочи за първи път във водите на Стара река и улови кръста. Здравата и силна връзка между дядото и внука, кръстен на него, сякаш намери своето неземно проявление навръх един от най-светите християнски празници. А, както обикновено се случва в Казанлък, във всяка история се преплита и арсеналската нишка.

Богдан Саквиванов е дългогодишен кадър на „Арсенал“. Работи в цех 120 на Завод 6.

Професионалната му биография е интересна и дълга. И в същото време може да се събере само в един ред, тъй като през целия си живот е работил

само на едно място и никъде другаде. Цехът е сменял името си, но не и той работното си място. Професионалните му реализации са много-

бройни и достойни за уважение в монтажа на специфичното производство. Заслужено е бил отличник в Алеята на трудовата слава. Месеци е прекарвал в командировки в Червен бряг, слобдявайки сложни десеттонни шампи. Горд е с внука си Борислав, за смелостта му да се хвърли в ледените води. За вярата и оптимизма, които носи. Не само за това, че е тръгнал по неговия път, интересувал се от машиностроене като студент в Техническият университет в София, а и че го надгражда. Желаете здраве на Борислав и нека да е пръв във всичко със смелост и вяра. А младият мъж, който отлично се справи с прощъпулника си в спасяването на кръста, пожела на всички свои съграждани: „Да сме здрави, да пазим традициите си и да бъдем горди българи!“.

Мирослава Светиева-Енева

КАЗАНЛЪК - НОРВЕГИЯ:

Норвегия-Швеция-Германия-Турция... България – Казанлък. 10 самостоятелни изложби и стоици художествени работи, „пръснати“ по света на „живо“ и в необятното пространство на интернет, правят един автор разпознаваем и обичан от своите ценители вече десетилетия. Людмил Николов / LjudmilNikolov. Артист!

Профил, анфас, графичен рисунок и акварелни „петна“, динамични композиции и ярки характери, постигнати сякаш само с едно движение на писеца, топнат набързо в туша и в игрищата смелост на иронията... И всичко това – в рядко пъстра поредица от всевъзможни цветови решения, често закачливо декорирани в живата, като главна градска улица, техника на колажа, поставена като оригинално сценографско

решение на нечия театрална сцена.

Театърът! Театърът шепне издад вестите на художествените работи на Людмил и няма начин това да не бъде усетено, ако не забелязано. Може и не всякога съзнателно търсено в неговото творчество, но театралното винаги присъства. Няма как, Людмил е актьор. Сцената е в него по рождение, както и той в нея. За сина на славния казанлъшки искрист от втората половина на миналия век – Жоро Николов, няма нищо по-естествено от това. Нещо повече – Големият шанс за Людмил е точно Театърът! От 1990 г., когато с румънската режисьорка Ирина Никулеску правят курс за куклен театър в Хордаланд театър в норвежкия Берген, неговият живот е непрекъснато свързан с тази сцена. Там той работи като актьор, режисьор и сценарист, написал е 17 представления за местната труппа.

Продължава на стр. 7

ЗВЕЗДИТЕ ПРЕЗ 2022-РА: И ЗА КЪСМЕТА СЕ ИСКА УСИЛИЕ

Овен

21 март – 20 април

През 2022 г. ще постигате добри резултати, ако работите в сътрудничество с хора, с които имате сходни вжидания и ценности. За много от вас е трудно да играят екипно, но, ако положите усилия, ще бъдете възнаградени. Търсете сходствата и допирните точки и на основата на тях изграждайте партньорства – това важи, както за кариерата, така и за личния ви живот. Ако работите за общото благо и подпомогнете екипа или групата, към която принадлежите, ще получите необходимата подкрепа и ще се откриете като способен лидер.

Телец

21 април – 21 май

Осъществяването на така необходимите ви стабилност и сигурност ще бъде по-трудно постижимо. Възможни са изненади, неочаквани обрати и житейски промени – особено за родените в периода 30.04. – 09.05. На моменти ще имате чувството, че губите почва под краката си, което ще ви направи тревожни. Ще ви бъде по-лесно да се справите, ако гледате на предизвикателствата като на възможност за промени – във вас самите и в общуването с околните. Напрежението, което на периоди ще изпитвате, е подтик да видите истински ценното за вас.

Близнаци

22 май – 21 юни

През 2022 г. ще можете да осъществите идеи, зародили се през предходната година. Успехът обаче няма „да падне от небето“ – възможностите са налице, но ще трябва хубаво да се потрудите. За да сте по-ефективни, не се разпилявайте и вложете енергията си в едно, максимум в две начинания. Уменията ви да установявате нови контакти, да събирате информация ще бъдат особено ценни през тази година. Използвайте ги активно, но целенасочено – за работа и постигане на цели, а не в празни приказки и безсмислени спорове.

Рак

22 юни – 22 юли

2022 г. може и да не започне по-най-добрия начин за вас, но с течение на времето положението ще се подобрява и светлите периоди ще стават все повече. В първите два-три месеца на годината е възможно да имате повече грижи – финансови и във взаимоотношенията. При всички случаи обаче е добре да използвате този период за размисъл и преоценка и да вземете някои решения, с които да подобрите ситуацията. В края на пролетта и началото на лятото животът ще ви предостави възможности за подобрение.

Лъв

23 юли – 23 август

Ще постигате желанията и намеренията си, но ще трябва да полагате повече усилия. Препятствията, които ще срещате по пътя си, са преодолими, но за да се справите, ще се наложи да се потрудите здраво и да проявите търпение и постоянство. Животът ще тества вашата издръжливост, но, ако наистина вложите сърцето си в това, което правите, ще постигнете добри резултати. Другото условие за успех е да работите в сътрудничество с хората около вас. Годината е особено благоприятна за изграждане на здрави връзки и партньорства – както в личен, така и в делови план.

Дева

24 август – 23 септември

Тази година можете успешно да надградите върху постигнатото досега и да се радвате на сравнителна стабилност и устойчивост. Ако в живота ви възникнат непредвидени обстоятелства, лесно ще се адаптирате към тях. Ако самите вие осъществявате промени, ще въвеждате новите неща плавно и постепенно, без стрес и без излишни сътресения в реда и навигиите си. Използвайте позитивните влияния през тази година, за да учите нови неща и да се усъвършенствате личностно или професионално. Следвайте пътя, по който сте поели.

Везни

24 септември – 23 октомври

През 2022-ра ще берете плодотворно на труда и усилията, които сте полагали през предходните години. Ще получите заслужени награди, ще постигате сравнително лесно целите и желанията си. Това ще ви даде по-добро самочувствие и по-голяма увереност. Но не се отпускате – сега е моментът да затвърдите постигнатото и да надградите. Годината е благоприятна да създадете нещо, което е плод на вашите качества, знания, умения и опит. От май нататък ще имате подкрепа за свои проекти и мечти, но трябва да сте по-активни.

Скорпион

24 октомври – 22 ноември

Ще осъществите напредък от доста време промени, които сте отлагали или просто не им е дошъл моментът. За съжаление, тези промени едва ли ще се осъществят лесно и безпроблемно. Ключови моменти през годината са месеците май и октомври – тогава е най-вероятно да се случат знакови събития. Със сигурност промените, които ще трябва да осъществите през 2022 година, ще изискват доста усилия, но в крайна сметка ще бъдат за добро и ще ви позволят да дишате по-свободно.

Стрелец

23 ноември – 21 декември

2022 г. ще бъде доста динамична за вас, като ключова дума за годината е „общуване“. Успехите ви в личен и в професионален план ще зависят от уменията ви да комуникирате с хората около вас, да си сътрудничите с тях и да работите заедно за постигане на общи цели. Годината е благодатна за дейности, свързани с водене на делови преговори, изнасяне на лекции, презентации, комуникация с повече хора, работа в групи, привличане на нови клиенти, събиране и споделяне на информация.

Козирог

22 декември – 20 януари

Като цяло годината ще бъде успешна за вас, като тенденцията е към постигане на стабилност и растеж. През януари и февруари ще срещнете известни пречки, които, каквото и да правите, едва ли ще преодолеете лесно. Това може да доведе до негативни мисли и притеснения или да се почувствате самотни и недооценени. Този период ще отминне, но, ако ви сподобят подобни преживявания, добре е да използвате периода, за да преосмислите някои неща и да вземете важни решения.

Водолей

21 януари – 19 февруари

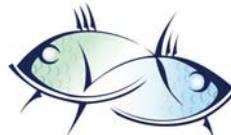
2022 г. ще бъде една от важните години за вас. Имате шанс да постигнете големи и трайни успехи, но първо ще трябва да се докажете. Постиженията няма да дойдат лесно и бързо. На всяка крачка ще срещате изпитания, ще трябва да полагате усилия и да покажете, че имате нужните качества да се справите. Ако наистина ги имате, с труд и постоянство ще постигнете целта. Ако обаче не е дошъл моментът или все още не сте си заслужили успеха, животът недвусмислено ще ви го покаже и е по-добре да го приемете.

Риби

20 февруари – 20 март

Продължава тенденцията към положителни промени, нови възможности и приключения. Тази година се води късметлийска за вас, което означава, че наистина може да се отворят врати към нови пътища и по-широки хоризонти. Ще получите шанс във важна за вас област. За да се възползвате от подкрепата на Вселената, е добре да се настроите в режим на приключения, да сте по-дейни и да грабвате новите възможности, които ви се предоставят. Пътувайте повече, учете нови неща. Общувайте с повече хора – съдбата работи с агенти и посредници, за да ви даде това, от което имате нужда.

По материали на Edna.bg

ЛЮДМИЛ НИКОЛОВ – АРТИСТ!

Людмил е от онези артисти, щедро дарени с изразителността на актьорството, музиката и художеството, които сцената няма как да не обича. Също – и

увлича Людмил в пътешествията си между двете крайности: „Да се смееш ли, да плачеш ли...?!“. Но, сякаш смехът винаги е бил повече. Както и Казанлък. „Той ви-

ганизацията на това първо по рода си събитие са още братът на Людмил, небезизвестният в Казанлък арх. Николай Николов и синът му Лъчезар, също архитект.

певица Елизабет Андреасен, носителка на Grand Prix и наградата на Евровизия.

Европа му отива. Там казанлъчанинът попада, след като грабва без много да му мисли, своя Голям шанс. Като много български сценични изпълнители, веднага след 1989-а, Людмил поема по пътя на норвежките кораби и техните курортни пристанища. Състезава се за този шанс с 300 родни оркестъра, „взима акъла“ на комисията и печели. Подготовката тече в Казанлък – основават музикалното трио Living Dolls.

И шоуто започва!

Случайно, покрай работата си, се среща с колеги – куклени артисти, които го запознават с румънската режисьорка Ирина Никулеску. С нея правят курс за куклен театър в Берген – градът с най-голямото норвежко пристанище, чийто театър през 1990 г. отваря врати за казанлъшкото момче. Та, досега. Без помощта на близки приятели това нямало как да стане.

Приятели му купуват назаем първия бус за музикалните турнета. На приятеля си Камен Мирчев дължи и успеха в живописата. Точно като по филмите, Людмил продава първите си картини на шега – във фоайето на хотела, където го прибира Камен Мирчев. Картини, силно казано – нарисувани са върху взет набързо картон – отпадък от кухнята на ресторанта в хотела. Шест „платна“, изпълнени с боичките на дете от комплекса, чиято майка очаква на стената работите, купени от възхитени японци и американци, с чиито пари Людмил си взема и първата лична кола на Запад. Той следва пътя си, не забравя казаното му навремето от Васил Апостолов, директорът на Старозагорския, после и на

ди промените, но нямало как да остави на близките си тежката съдба на роднини с „избягал на Запад“. Дошъл в Норвегия законно като музикант, после той се връща към театъра – неговото професионално място. Людмил не се оплаква от съдбата, напротив! Живял е интересно. В спомените си пази уникални срещи, стискал е ръката дори на Фидел Кастро.

Норвежка приказка

Приказката си в Норвегия Людмил пише и разказва повече от 35 години. Пристигнал някога на 16 декември, още на 1 януари той започва работа като музикант. След три години не пропуска шанса си за връщане към театъра. Не пропуска и шанса си за страховито семейство. Със съпругата Анна Орвиг свързват живота си в две чудесни български деца, които отглеждат с голяма любов. Да ги приберат при себе си от дома в казанлъшкото село Бузовград никак не е лесно. Но двамата опровергават предрасъдците на всички български скептици, за което помагат много отново приятелите! В семейството сега има две пораснали момичета – адвокатът Мария и студентката по музикална терапия Ромина.

„Любовта е голяма работа! Каквото искаме, ще ни се даде, то ще бъде, само, ако се обичаме! Всичко, което съм преживял, е с приятели! От всеки приятел съм взел – отпадък от кухнята на ресторанта в хотела. Шест „платна“, изпълнени с боичките на дете от комплекса, чиято майка очаква на стената работите, купени от възхитени японци и американци, с чиито пари Людмил си взема и първата лична кола на Запад. Той следва пътя си, не забравя казаното му навремето от Васил Апостолов, директорът на Старозагорския, после и на

нейната публика. Следвайки своята свободно-авантюристична природа, този любопитен казанлъчанин прави от живота си едно малко чудо, каквото малко автори успяват да си сътворят. След първите години в читалище „Искра“, където се „мотае“ непрекъснато в краката на талантливия си баща Жоро Николов – режисьор, актьор и художествен ръководител на местната трупа, младежът поема своя си път.

Знам всяка пращинка в „Искра“!

„Пораснах там!“, разказва Людмил. Той излиза на сцената първо без професионално образование, което завършва успоредно по линията на т.нар. по онова време в театъра „член девети“. Прохожда със Злати Златев. От 1974-а до 1986 г. Николов работи в Сливенския и Пловдивския театър. Сега се смее, защото в Сливенския театър отива с „партийно решение“, каквото и да значи това за днешните млади хора. Вратите към сцената му отварят режисьорите Лидия Александрова, Слави Маленов, Петър Пашов, Емилия Цанкова, проф. Атанас Илков и Николина Георгиева. И сякаш сам Бог – „Най-големият отгоре!“, му казва: „Сцената е твоя!“. В спомените му са живи големите казанлъчани, които познава лично: Чудомир, жена му – леля Мара, Стефан Гецов, а родният дом на „Тунджа“ 1 помни бурни дни и нощи с още звезди като Любомир Кабакчиев, Калоянчев и „кой ли не... кой ли не?!“... От седмичната детска „Санитарна градина“ и къщата, където заедно с Марин Добрев играли и мечтали и където „ядох бой и какво ли още не...!“ до театралната сцена на Бергенския театър животът продължава да

наги беше с мен и е в мен!“, казва Людмил, който повече от 30 години живее в норвежкия град Берген.

29-и ноември 2021: Людмил прегръща Казанлък

От синьо-бялото на Норвежко море до брилянтния кобалт на казанлъшките вечери, Тюлбето, розите, северните жени, тънкия цигарен дим, играта на флирта, тъгата на сукката и отегчението, цветните чадъри, негата на бергенския дъжд, куклите /Театърът! Сцената! – марионетки-въжеиграчи-клоуни/, рибите, толкова много риби..., птиците, безкрайност в криле, улицата – шумното хорско гъмжило на съвременния градски живот... Тази ярка поредица от Людмилеви образи събра в залата на „Искра“ 4 негови стари приятели, близки от семейството и „просто“ ценители на изкуството му в една от последните ноемврийски вечери на предпразничен Казанлък. Да направят изложба в града, който най-много обича, за Людмил е стара мечта. Пандемията, както и личното му здравословно състояние напоследък, са пречка. Обаче за Людмил граници няма и той, заедно с добри приятели, успява да събере до себе си своята публика тук – виртуално, но не съвсем. „Да се зарадваме заедно на онова, което Людмил носи в себе си като форми на изкуството, да се видим тук, за да може той да ни прегърне всички, макар и отдалеч!“, откри събитието проф. Марин Добрев, изкуствовед, директор на Старозагорската художествена галерия, иначе – стар приятел от детството.

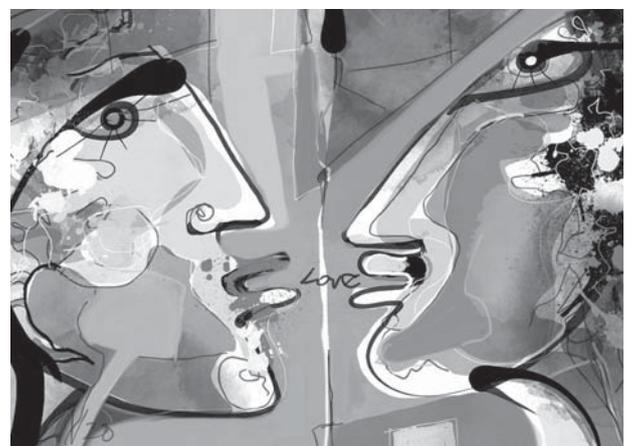
Нищо не става без приятели!

Людмил вярва в приятелството. И в близостта. В ор-

Съвместно с проф. Добрев те правят и невъзможното, за да оживеят от видео-екрана образите в цветовете на Людмил Николов, аранжирани в презентация – подборка от над 700 негови работи. Напоследък Николов работи с изразните средства на дигиталното изкуство. Здравото не му позволява рисуването с бои. Но това не пречи на изразността в изкуството му. То все така звънти в стройните форми на китари, саксофони, лири, арфи – в цялата магичност на един нощен джазопис от спомени, трупуни от Людмил по света и у нас цял един живот с насмешката на неговата неповторима иронична усмивка.

Иронията-хуморът-шаржът

Тръгнал към европейските сцени след програмите на Слънчев бряг, където прави професионално куклено шоу за турзичен Казанлък. Да направи верен на радостта на публиката, родена в хумора и смеха, развити в неговите зрели работи до философията на самоиронията. Неговите образи, дори шаржовете, които подарява на приятели, са иронични, но незлобиви. Това придава шипка топла веселост на човешките му, в една близка с Чудомир изразителна емпатия между него и хорския свят, в който авторът се разтваря с радост. Вероятно затова още с първата поява на Людмил на екрана пред публиката в неговата вечер „Людмил и приятели“ в малката препълнена зала на Казанлък се усеща Любов: 1993-а – Людмил пее в популярно твшоу след спечелен конкурс за дуо с голямата шведска

Пловдивския куклен театър: „Людмиле, българската сцена ще се окаже тясна за теб!“. Това е човекът, дал му първото професионално CV, което Николов представя в театъра на Берген. Да напусне страната незаконно, оставяйки след някое турне в чужбина, Людмил има предложения още пре-

изминах заедно с вас. И съм паднал, и съм ставал, но винаги с усмивка и през смях! В силата и любовта, която ми давате, разбирах смисъла да обичам и да бъда обичан. Няма друг! Благодаря! Винаги ваши!“

Диана Рамналиева

БЪЛГАРСКИ ГИНЕС-РЕКОРДИ

76 български рекорда са записани в Книгата на Гинес

През 2022 г. книгата „Световните рекорди на Гинес“, каквото е официалното ѝ название от 2000 г., става на 67 години. Самата тя държи рекорда за най-продавана авторска поредица.

Първият справочник, от 198 страници, излиза на 27 август 1955 г. в Лондон. Книгата веднага става бестселър и започва да се издава всяка година.

Идеята за създаването ѝ датира от 1951 г., когато сър Хю Бивър, управител на пивоварната „Гинес“ в Ирландия, на едно ловджийско събрание влязъл в спор коя е най-бързата дивечова птица в Европа – златистата булка или яребицата. Отговор не бил намерен и в справочната литература. Бивър се замислил: цял куп подобни спорове възникват всяка вечер в хилядите ирландски и британски кръчми, но остават неразрешени. И – колко много би помогнал един специално съставен сборник!

През 1954 г. братята Норис и Рос Макуитър, със съдействието на авторитетни експерти, започват да регистрират рекордите.

Днес в книгата са вписани над 50 хиляди върхови постижения, някои – доста ексцентрични, дори абсурдни. Сред тях има и неподобрени. Няколко са премахнати по етични съображения и заради безопасността и здравето на участниците. Регистриран е и един специален рекорд – за най-много записани рекорди – 56, на швейцарския жонгльор Пол Сали.

Книгата се издава на 25 езика, на български – от 1999 г. През 2019 г. в над 100 страни са продадени повече от 143 млн. екземпляра. Кандидатстването става онлайн. За подбор на постиженията в различните категории е създаден специален екип, който, преди да потвърди нов рекорд, прави проучвания.

76 от вписаните рекорди са български.

Кап. Георги Георгиев

Легендарният ветроходец капитан Георги Георгиев (1930-1980) е първият българин, извършил околосветско плаване. С 9-метровата си яхта „Кор

кароли“, с много скромно оборудване и в компанията на едно малко котенце, той тръгва от Хавана на 20 декември 1976 г. и хвърля котва пак там на 20 декември следващата година. Георгиев е единственият мореплавател в света, успял да пресече през сезона на бурите района на Големите тропически депресии в Тихия океан, близо до островите Фиджи. Дотогава се смятало, че това е извън възможностите на човека и на един платноходен съд. Разстоянието от 23 018 морски мили самият мореплавател изминава за 201 дни, 21 часа и 36 минути. със средна скорост 5,04 мили в час – уникален рекорд за времето си. При това – без нито един подаден сигнал за бедствие, въпреки че гигантски вълни го мятат на скала, а страховит ураган едва не го праща с яхтата му на дъното. Рекордът му е вписан в Книгата на Гинес за 1981-82 г. като „Най-добро постижение в света за обиколка на еднокорпусна яхта по време, независимо от големината ѝ и от маршрута на плаването“. За съжаление, посмъртно.

Стефка Костадинова

През 2022 г. се навършват 35 години от недостижимия скок на височина на Стефка Костадинова, днес председател на БОК. На 30 август 1987 г. на Световното първенство по лека атлетика в Рим българката, на 22 години, прелита над летвата, поставена на височина 209 см., и постига абсолютен рекорд, ненадминат до днес.

Костадинова е олимпийска шампионка и многократна носителка на европейски и световни титли. Носителка е на много награди, сред които орден „Стара планина“, I степен. Историческата летва е поставена пред входа на Олимпийския музей в Лозана. Тя е издигната на 245 см, рекордът за мъже на Хавиер Сотомайор, рекордът за жени е маркиран на 209 см.

333 каба гайди

На 16 май 2012 г. в зала 1 на НДК звучи „Една българска роза“ в изпълнение на 333 родопски каба гайди. Сред публиката са и пратениците на „Гинес“, които снимат гайдариите, най-малкия от които е 7-годишен. Инициатор на събитието е най-голямата в света доброволческа международна хуманитар-

на организация „Изкуството да живееш“, съдействала в книгата да бъдат записани над 10 световни рекорда. Президентът ѝ Шри Рави Шанкар лично присъства в залата. Заключението на експертите на „Гинес“ е, че досега в света не е имало подобно изпълнение с типично българския родопски музикален инструмент. Те регистрират рекорда, подобрил предишния от 240 шотландски гайди.

Христо Йонцов

На 3 юни 2013 г. инж. Йонцов влиза в Книгата на рекордите с най-голямата кръстословица в света. Тя съдържа 93 769 термина, с 80 000 повече от предишния рекорд. Гигантската кръстословица е направена на ръка върху 1001 листа, подредени в папки. Наредени в редица, листовите стигат до върха на Айфеловата кула. Именно заради нея съставителят е решил кръстословицата да е дълга 300 метра. В нея няма повтарящи се елементи. Размерът на всяко квадратче е стандартен – 8x8 мм. Спазен е коефициентът за качество – делът на непълнените квадратчета е 13 на сто. Над грандиозния си проект Йонцов работи 14 години, прекарвайки стотици часове в Националната библиотека. Според него, решаването на кръстословицата би отнело 20 години. „Исках България да се спомене с нещо хубаво“, обяснява мотивите си

авторът.

Смиляна Захариева

Пловдивчанката Смиляна Захариева е първата българска народна певица, вписана в Книгата на рекордите като човека с най-мощния глас на планетата. На 27 септември 2018 г. тя изпълнява „Излел е Дельо хайдутин“ при специални ус-

ловия и изисквания. Височината, на която е поставен микрофонът, е съобразен с ръста ѝ – 164 см. При отдалечен на 2,5 метра микрофон, уредите отчитат 113,8 децибела. Според формулата за изчисляване, всеки половин метър от-

далечаване намалява силата на гласа с 6 децибела, което означава, че при отстояние 2,5 метра силата на звука реално е 143,8 децибела. С постижението си Захариева подобрява предишния рекорд от 123,8 децибела. „Българите сме малко, но ценни хора. Във всеки от нас трепти воля, енергия и сила, за да може да изрази себе си и да бъде с гордо вдигната глава“, смята рекордьорката.

Пенчо Пенчев

С постижението си за най-много коктейли, предлагани в бара си – 2014, варненецът Пенчо Пенчев записва през 2014 г. четвъртия си рекорд в Книгата на Гинес. Така той подобри рекорда от 1501 коктейла на бар от Шри Ланка. „Не вярвах, че има толкова голям брой ко-

тейли, но г-н Пенчев ме убеди, че са дори много повече. Рекордът е регистриран!“, – казва съдия Джак Брокбанк, оглавяващ журито, внимателно проследило направата на напитките. Първия си рекорд Пенчев постига през 2002 г. След две години италианци го подобряват, но през 2005-а българинът отново е първи. През 2010 г. прави третото си най-добро постижение. За четвъртия си рекорд осигурява 12 кашона с алкохол – изискването на Гинес е във всеки коктейл да има поне една алкохолна съставка и да е готов за максимум 3 минути след поръчката. Имената не трябва да се повтарят.

Най-голямата майонеза

Рекордът за „Най-голяма кофичка с майонеза в света“ също е български. Първият продукт в историята на хранително-вкусо-

вата ни промишленост, влязъл в Книгата на Гинес, е майонеза „Краси“, отбелязала през същата 2019 г. 25-годишния си юбилей. В зала „Ларго“ в София, пред очите на многобройна публика, е напълнена гигантска кофичка с майонеза, 1000 пъти по-голяма от оригиналната. Ана Орфорд, съдия от централата на Гинес, лично наблюдава уникалното събитие и удостоверява спазване-

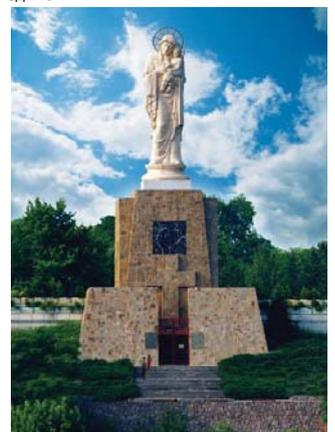

то на изключително високите стандарти на Гинес за качество и хигиенни норми. След като кантарът спира на рекордните 221,4 кг, тя заявява, че брендът майонеза „Краси“ и България трябва да са горди с върховото си постижение.

Най-високата статуя на Св. Богородица

Издигнатата в Хасково статуя на Св. Богородица с младеенец е вписана в Книгата на Гинес през 2004 г. Светицата е покровителка на града. Монументът, изработен от полимер-бетон, висок 32 метра и тежак 80 тона, е открит през 2003 г. на 8 септември – Рождество Богородично, празник и на града. Поставен е върху 17-метров постамент, в който е вграден параклист „Рождество Богородично“. На входа му е поставен сертификатът от Гинес.

Заради рекордните си размери и местоположението си,

статуята на Света Богородица се вижда от всички точки на града.

Подбор: Мария Рашкова
Продължението – в бр. 272 на в. „Трибуна Арсенал“.

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова – гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. *Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.*

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, Диана Рамналиева, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12